

Utorak, 17. travnja 2018.

P8_TA(2018)0104

Poboljšanje održivosti duga zemalja u razvoju

Rezolucija Europskog parlamenta od 17. travnja 2018. o poboljšanju održivosti duga zemalja u razvoju (2016/2241(INI))

(2019/C 390/06)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir odjeljak o dugu i održivosti duga u Akcijskom programu iz Addis Abebe ⁽¹⁾,
  - uzimajući u obzir izvješća glavnog tajnika Ujedinjenih naroda od 22. srpnja 2014., 2. kolovoza 2016. i 31. srpnja 2017. o održivoći vanjskog duga i razvoju,
  - uzimajući u obzir načela Konferencije Ujedinjenih naroda o trgovini i razvoju (UNCTAD) o odgovornom dodjeljivanju državnih zajmova i zaduživanju država,
  - uzimajući u obzir plan UNCTAD-a za restrukturiranje državnog duga (travanj 2015.),
  - uzimajući u obzir operativne smjernice skupine G20 za održivo financiranje,
  - uzimajući u obzir Rezoluciju br. 68/304 Opće skupštine UN-a od 9. rujna 2014. naslovljenu „Prema uspostavi multilateralnog pravnog okvira za restrukturiranje državnog duga”,
  - uzimajući u obzir Rezoluciju 69/319 Opće skupštine UN-a od 10. rujna 2015. o temeljnim načelima postupaka restrukturiranja državnog duga,
  - uzimajući u obzir vodeća načela u vezi s vanjskim dugom i ljudskim pravima Ureda visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za ljudska prava;
  - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 19. svibnja 2015. o financiranju razvoja ⁽²⁾ (posebno stavke 10., 26., 40., 46. i 47.),
  - uzimajući u obzir izvješća savjetodavne skupine Global Financial Integrity u kojima se pruža procjena razmjera i sastava nezakonitih finansijskih tokova,
  - uzimajući u obzir belgijski zakon od 12. srpnja 2015. o borbi protiv aktivnosti „lešinarskih fondova” (*Moniteur belge* od 11. rujna 2015.);
  - uzimajući u obzir članak 52. Poslovnika,
  - uzimajući u obzir izvješće Odbora za razvoj (A8-0129/2018),
- A. budući da rješavanje problema državnog duga zemalja u razvoju predstavlja važan element međunarodne suradnje te da može pridonijeti ostvarenju ciljeva održivog razvoja u tim zemljama u razvoju,
- B. budući da je za ostvarivanje ciljeva održivog razvoja u zemljama u razvoju potrebna visoka razina ulaganja i da manjak u postojećim tokovima financiranja u tom području iznosi otprilike 2,5 bilijuna USD godišnje ⁽³⁾;
- C. budući da su zajmovi jedan od izvora financiranja razvoja; budući da se zaduživanje treba provoditi na odgovoran i predvidiv način; budući da se troškovi zaduživanja moraju u potpunosti nadoknaditi povratom na ulaganje i da rizike povezane sa zaduživanjem treba pažljivo utvrditi i riješiti;

⁽¹⁾ Vidjeti str. 27. – 29.

⁽²⁾ SL C 353, 27.9.2016., str. 2.

⁽³⁾ Izvješće o ulaganjima u svijetu za 2014. – ulaganje u ciljeve održivog razvoja: plan djelovanja, UNCTAD, 2014., str. 140. – 145.

Utorak, 17. travnja 2018.

- D. budući da se osamdesetih i devedesetih godina prošlog stoljeća razbuktala dužnička kriza u zemljama u razvoju i da su zbog snažne kampanje za otpis dugova MMF i Svjetska banka pokrenuli Inicijativu za visokozadužene siromašne zemlje (HIPC) i Multilateralnu inicijativu za smanjenje duga (MDRI) kako bi se tim zemljama omogućilo ostvarivanje milenijskih razvojnih ciljeva;
- E. budući da te inicijative nisu dovoljne kako bi se okončala dužnička kriza;
- F. budući da se zbog tih inicijativa i povećanja cijena sirovina finansijska situacija u brojnim zemljama u razvoju poboljšala te da su održivosti duga pridonijele i iznimno niske kamatne stope nakon finansijske krize 2008. godine; budući da su se, međutim, cijene sirovina smanjile u odnosu na 2008. godinu; budući da je u siromašnim zemljama započela nova dužnička kriza, a Mozambik, Čad, Kongo i Gambija nisu u mogućnosti platiti dug;
- G. budući da dužnička kriza prouzročena padom cijena sirovina i nestabilnim tokovima kapitala predstavlja stalnu prijetnju održivosti duga, posebno za zemlje u razvoju koje i dalje ovise o izvozu sirovina;
- H. budući da se povećao broj zemalja u razvoju za koje MMF i Svjetska banka smatraju da se suočavaju s neodrživim dugom ili da su zemlje visokog ili srednjeg rizika te da većina zemalja s niskom razinom dohotka pripada jednoj od tih kategorija;
- I. budući da je prema MMF-u srednja razina duga u supersaharskoj Africi naglo porasla s 34 % BDP-a 2013. na 48 % 2017. godine;
- J. budući da razina duga nekoliko zemalja, uključujući Etiopiju, Ganu i Zambiju, iznosi 50 % ili više od 50 % BDP-a, što predstavlja znatan dužnički teret uzimajući u obzir nisku poreznu osnovicu u većini afričkih zemalja;
- K. budući da se od 2013. znatno povećalo servisiranje duga kao postotak državne potrošnje te budući da to uvelike smanjuje mogućnosti za javna ulaganja;
- L. budući da se tijekom zadnjih desetljeća panorama globalnog javnog duga dubinski promijenila, pri čemu središnju ulogu preuzimaju privatni ulagači i Kina;
- M. budući da se promijenila i struktura dugova zemalja u razvoju, pri čemu sve izraženiju ulogu imaju privatni vjerovnici i komercijalni uvjeti, čime se dodatno povećava izloženost nestabilnostima na finansijskim tržištima, što ima posljedice na održivost duga; budući da pozajmljivanje u nacionalnoj valuti uklanja tečajni rizik, ali i da nedostatak kapitala na nacionalnoj razini to rješenje može činiti nepovoljnim ili neostvarivim;
- N. budući da su među prijetnjama održivosti dugova tečajne razlike, prirodne katastrofe i katastrofe izazvane ljudskim djelovanjem, nepovoljni trendovi i volatilnost na međunarodnim finansijskim tržištima, ali i neodgovorno dodjeljivanje zajmova i zaduživanje, loše upravljanje javnim financijama, zlouporaba sredstava i korupcija; budući da bolja mobilizacija domaćih resursa ima veliki potencijal u pogledu poboljšanja održivosti duga;
- O. budući da je nužno potaknuti jačanje kapaciteta poreznih uprava i prijenos znanja u partnerske zemlje;
- P. budući da, iako načela UNCTAD-a o odgovornom dodjeljivanju državnih zajmova i zaduživanju država te operativne smjernice skupine G20 za održivo financiranje predstavljaju korisne doprinose za uspostavu regulatornog okvira, prioritet mora biti zaustavljanje neodgovornih postupaka preko uvođenja transparentnih načela, obvezujućih i provedivih odvraćajućih mjera i, kad je to opravdano, sankcija;
- Q. budući da održivost javnog duga nije povezana samo s ukupnim iznosom duga, nego i s eksplicitnim te implicitnim finansijskim jamstvima (nepredviđene obveze) koje su te države izdale te drugim čimbenicima; budući da su javno-privatna partnerstva često povezana s izdavanjem jamstava i da eventualno buduće spašavanje banaka također može biti važan faktor;
- R. budući da se analiza održivosti duga ne bi trebala usredotočiti isključivo na gospodarska pitanja kao što su mogućnosti budućeg gospodarskog rasta države dužnika i njegove mogućnosti servisiranja dugova, već mora uzeti u obzir opterećenje dugom na sposobnost države za poštovanje svih ljudskih prava;

Utorak, 17. travnja 2018.

- S. budući da bi povećana uporaba javno-privatnih partnerstava u zemljama u razvoju u okviru plana vanjskih ulaganja EU-a i inicijative skupine G20 Compact with Africa mogla dovesti do više razine zaduženosti država; budući da su ulagači u javno-privatna partnerstva zaštićeni bilateralnim ugovorima o ulaganju, ponajprije preko svojih mehanizama rješavanja sporova između ulagača i država, koji im omogućuju da pokrenu sudske sporove protiv države domaćina;

- T. budući da dug može biti i odiozan, u onim slučajevima u kojima režimi zajmove ugovaraju kako bi se provodila koruptivna ili druga nezakonita djelovanja, s čime su vjerovnici upoznati i što predstavlja znatno opterećenje za siromašne slojeve društva, posebno za najranjivije stanovništvo;

- U. budući da je transparentnost zajmova dodijeljenih vladama zemalja u razvoju ključna za osiguravanje odgovornosti pozajmljivanja; budući da je nedostatak transparentnosti bio ključan čimbenik u omogućavanju neodgovorne dodjele zajmova Mozambiku, što je učinjeno bez ozbiljne provjere sposobnosti zemlje da vrati te zajmove, koji su nakon toga skriveni od finansijskih tržišta i mozambičkog naroda;

- V. budući da se odiozni dug definira kao dug koji je stvorio režim u cilju financiranja djelovanja koje je protivno interesu građana države, čega su vjerovnici bili svjesni, te da je riječ o osobnom dugu vlasti koja ga je stvorila pozajmljivanjem od vjerovnika koji su imali potpuni uvid u namjere zajmoprimeca; budući da ne postoji konsenzus o konceptu odizonog duga zbog jasnog protivljenja nekih vjerovnika;

- W. budući da prijenosi dobiti koje provode transnacionalne korporacije te utaja poreza i štetna porezna konkurenacija predstavljaju osobitu zapreku mobilizaciji domaćih resursa; budući da inicijativa OECD-a protiv smanjenja porezne osnovice i premještanja dobiti (BEPS) predstavlja dobrodošao, ali nedovoljan odgovor na takvo postupanje; budući da postoji potreba za uspostavom međuvladinog tijela za poreznu suradnju pod pokroviteljstvom UN-a kako bi se zemljama u razvoju omogućilo da ravnopravno sudjeluju u globalnoj reformi postojećih međunarodnih poreznih pravila, na koju je Parlament pozvao u svojoj Rezoluciji od 6. srpnja 2016. o odlukama o porezima i ostalim mjerama slične prirode ili učinka (⁴);

- X. budući da se nezakoniti finansijski tokovi u zemljama u razvoju i zemljama rastućeg gospodarstva procjenjuju na biljun USD godišnje i da se njima iz tih zemalja izvlače nacionalni resursi koji su posebno važni za ostvarivanje ciljeva održivog razvoja; budući da se tim tokovima potiče vanjsko zaduživanje i dovodi u pitanje sposobnost vraćanja dugova;

- Y. budući da ostvarenje Programa održivog razvoja do 2030. i Akcijskog plana iz Addis Abebe podrazumijeva uzimanje u obzir novih mogućnosti financiranja ciljeva održivog razvoja, kao što su uvođenje poreza na finansijske transakcije i poreza na transakcije u stranoj valuti; budući da bi se, prema procjenama Banke za međunarodne namire (BIS), porezom na transakcije u stranoj valuti od 0,1 % moglo lako financirati ciljeve održivog razvoja u svim zemljama s niskim dohotkom i zemljama s nižim srednjim dohotkom (⁵);

- Z. budući da je potrebno uhvatiti se u koštac s nezakonitim finansijskim tokovima kako bi ih se definitivno eliminiralo do 2030., među ostalim borbom protiv utaja poreza i jačanjem međunarodne suradnje mjerama olakšavanja otkrivanja poreznih podataka nadležnim tijelima te poreznom transparentnosti u zemljama podrijetla i odredišta;

- AA. budući da se postojeći aranžmani za rješavanje pitanja neplaćanja državnog duga u temelju razlikuju od stečajnih postupaka za poduzeća unutar nacionalnih pravosudnih sustava, u smislu da ne postoji nepristrani postupak pred sudom; budući da MMF pruža kratkoročne kredite čija je isplata uvjetovana i provodi se u transama, a kojima je cilj zajamčiti stabilnost međunarodnog finansijskog sustava; budući da se u Pariškom klubu zemalja vjerovnika donose samo odluke o otpisu dugova u pogledu službenih bilateralnih zajmova koje dogovore njegove članice; budući da Londonski klub privatnih vjerovnika donosi odluke samo o zajmovima poslovnih banaka koje dogovore njegovi članovi; budući da ne postoji stalni forum za koordinaciju donošenja odluka o restrukturiranju duga za sve vjerovnike za određenu zemlju koja je u stanju duga;

- AB. budući da je Međunarodni monetarni fond i dalje glavni forum za raspravljanje o pitanjima restrukturiranja državnog duga i da ima znatan utjecaj na Europsku uniju i njezine države članice;

(⁴) SL C 101, 16.3.2018., str. 79.

(⁵) "Preispitivanje održivosti duga u Africi". Pripremni dokument za izvješće UNCTAD-a o gospodarskom razvoju Afrike naslovljeno „Dinamika duga i financiranje razvoja u Africi“.

Utorak, 17. travnja 2018.

AC. budući da „lešinarski fondovi“ koji ciljaju na dužnike u nevolji i ometaju postupak restrukturiranja njihovih dugova ne bi smjeli dobivati zakonsku i sudsku potporu za svoje destruktivno djelovanje i budući da treba poduzeti daljnje mјere u tom pogledu;

AD. budući da se, iako je otpis duga zemljama s niskim prihodima pružio nove mogućnosti, mora istaknuti da je to jednokratna intervencija u cilju ponovne uspostave održivosti duga kojom se ne rješavaju temeljni uzroci neodrživog akumuliranja duga te budući da prvenstveno treba riješiti izazove kao što su korupcija, slabe institucije i osjetljivost na vanjske šokove;

1. naglašava da je mogućnost odgovornog i predvidivog zaduživanja za zemlje u razvoju nužna kako bi im se zajamčila dostoјanstvena budućnost; s druge strane ističe da je održivi dug preduvjet za ostvarivanje Programa održivog razvoja do 2030.; napominje, međutim, da bi financiranje duga trebalo biti samo dodatak i druga najbolja opcija u odnosu na instrumente kojima se ne kreira dug, kao što su porezni i carinski prihodi te službena razvojna pomoć, jer financiranje duga podrazumijeva inherentne i znatne rizike za nastanak krize koji zahtijevaju uspostavu odgovarajućih institucija za sprečavanje i rješavanje dužničkih kriza;

2. naglašava da pristup međunarodnim finansijskim tržištima zemljama u razvoju omogućuje da dođu do sredstava za ostvarivanje ciljeva održivog razvoja;

3. sa zabrinutošću napominje da je pozajmljivanje osiromašenim zemljama drastično poraslo od 2008. godine; strahuje od ciklusa nove dužničke krize naglašava potrebu za većom transparentnošću, boljom regulacijom zajmodavaca, poreznom pravdom te poduzimanjem koraka kako bi se omogućilo zemljama da budu manje ovisne o izvozu sirovina;

4. ističe da zaduživanje predstavlja važno sredstvo za pružanje podrške ulaganju, koje je nužno kako bi se ostvario održivi rast, uključujući ciljeve održivog razvoja;

5. smatra da je zaduživanje neodvojivo povezano s drugim mogućnostima za financiranja razvoja, među kojima su komercijalni prihodi, porezni prihodi, novčane doznake migranata u zemlje u razvoju te službena razvojna pomoć; posebice podsjeća na to da je mobilizacija domaćih resursa preko oporezivanja najvažniji izvor prihoda za financiranje održivog razvoja; u tu svrhu apelira na EU da pruži veću pomoć u vezi s izgradnjom kapaciteta u zemljama u razvoju kako bi se smanjili nezakoniti finansijski tokovi te podržao djelotvoran, progresivan i transparentan sustav oporezivanja u skladu s načelima dobrog upravljanja te da pruži veću pomoć u borbi protiv korupcije i povratu ukradene imovine;

6. zabrinut je zbog znatnog povećanja i privatnog i javnog duga u mnogim zemljama u razvoju te zbog negativnih učinaka tog povećanja na njihovu sposobnost za financiranje ulaganja u zdravstvo i obrazovanje te gospodarstvo, infrastrukturu i borbu protiv klimatskih promjena;

7. podsjeća na to da je planovima strukturnih prilagodbi za prezadužene države iz 1990-ih godina snažno bio pogoden razvoj osnovnih javnih usluga i smanjena njihova sposobnost da preuzmu funkcije za koje je država odgovorna i koje su ključne za održavanje sigurnosti;

8. ističe da mjere otpisa duga ne smiju sprječiti pružanje osnovnih usluga i narušiti poštovanje svih ljudskih prava, posebice gospodarskih, socijalnih i kulturnih prava, te razvoja u državi primateljici;

9. smatra da odgovornost za prekomjerno (vanjsko) zaduživanje u nekoj državi prvenstveno snose političke vlasti koje vode tu zemlju, no da dužnici i vjerovnici moraju zajedno snositi odgovornost za sprečavanje i rješavanje neodrživih dužničkih situacija; u širem smislu naglašava zajedničku odgovornost dužnika i vjerovnika za sprečavanje i rješavanje dužničkih kriza odgovornijim davanjem i uzimanjem zajmova;

10. ističe da se mješovitim financiranjem mogu stvoriti kreditni mjejhuri, osobito u supersaharskoj Africi i u karipskim zemljama s ograničenim prihodima za servisiranje dugova; u skladu s tim poziva donatore da većinu svoje pomoći daju najmanje razvijenim zemljama u obliku bespovratnih sredstava; ponovno naglašava da bi se sve odluke o promicanju upotrebe javno-privatnih partnerstava preko mješovitog financiranja u zemljama u razvoju trebale zasnivati na temeljitoj procjeni tih mehanizama, osobito u pogledu razvoja te finansijske dodatnosti, transparentnosti i odgovornosti, kao i na stečenom iskustvu; traži da se u reviziji Europskog fonda za održivi razvoj (EFOR) uvedu jasni kriteriji za održivost duga;

Utorak, 17. travnja 2018.

11. naglašava važnost definiranja zaštitnih mehanizama kojima bi se sprječile nepredviđene državne obveze prouzročene ugrožavanjem održivosti duga zemalja u razvoju; osobito potiče multilateralne razvojne banke da provode *ex ante* procjene učinka projekata javno-privatnog partnerstva na fiskalni rizik (vodeći računa o cjelokupnim fiskalnim rizicima za vrijeme trajanja projekata javno-privatnog partnerstva) kako se ne bi ugrozila održivost duga u zemljama u razvoju; smatra da bi MMF i Svjetska banka u svoju analizu održivosti duga trebali uključiti sve troškove javno-privatnih partnerstava;

12. smatra da su pravila i instrumenti trenutačno na snazi ili nedostatni ili slabo, odnosno nedovoljno obvezujući;

13. poziva EU i njegove države članice da se aktivno bore protiv poreznih oaza, izbjegavanja plaćanja poreza i nezakonitih finansijskih tokova koji samo povećavaju opterećenje dugom zemalja u razvoju, da surađuju sa zemljama u razvoju u borbi protiv agresivnog izbjegavanja plaćanja poreza te da traže način kako bi pomogli zemljama u razvoju da se odupru pritisku porezne konkurenциje, koja bi narušila mobilizaciju nacionalnih prihoda za razvoj;

14. smatra da bi, u slučaju da tijela otkriju zlouporabu javnih sredstava, vjerovnici trebali pokrenuti mjere upozorenja, a ako one ne budu učinkovite, uvesti sankcije za obustavu zajmova ili čak zahtijevati njihovu otplatu prije isteka ugovornog roka;

15. poziva Komisiju i države članice da podrže zemlje u razvoju u promicanju javne dostupnosti podataka o njihovu državnom dugu te da pruže podršku socijalnom obrazovanju u tom području jer su detaljne informacije o stanju javnih finansija rijetko dostupne civilnom društvu u zemljama u razvoju;

16. poziva da se izradi zakonodavstvo kako bi se sprječilo odobravanje kredita vladama za koje je očito da su korumpirane te da se kazne svi vjerovnici koji im svjesno daju zajmove;

17. poziva Komisiju da, u koordinaciji sa svim većim međunarodnim akterima i predmetnim zemljama, izradi bijelu knjigu s istinskom strategijom za multilateralni pristup borbi protiv prekomernog dužničkog opterećenja zemalja u razvoju u kojoj bi se navela prava, dužnosti i odgovornost svih dionika te razmotrile najprikladnije institucijske odredbe za pravedno i održivo rješavanje problema duga; zalaže se za izradu kodeksa ponašanja u području upravljanja zajmovima za institucijske, političke i privatne dionike;

18. naglašava da je većina ciljeva održivog razvoja povezana s ljudskim pravima te da oni stoga predstavljaju konačne ciljeve u borbi protiv siromaštva, dok je povrat duga, s druge strane, samo sredstvo za postizanje cilja;

19. podupire vodeća načela u vezi s vanjskim dugom i ljudskim pravima Ureda visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za ljudska prava prema kojima bi ostvarivanje ciljeva održivog razvoja trebalo imati prednost pred obvezom vraćanja dugova; poziva države članice Europske unije da promiču sustavnu uporabu procjena učinka na ljudska prava u sklopu procjena održivosti duga koje provode Međunarodni monetarni fond i Svjetska banka;

20. poziva EU i njegove države članice da poštuju ta načela prilikom dodjele bilateralnih zajmova, kao i kad djeluju u okviru međunarodnih finansijskih institucija;

21. ističe da se procjenama MMF-a i Svjetske banke o održivosti duga obično koriste vjerovnici kako bi se mogli orijentirati prilikom dodjeljivanja zajmova; naglašava potrebu da se pristupi rješavanju njihovih problema, posebice u pogledu praćenja vanjskog privatnog duga i nedostatka integracije ljudskih prava;

22. poziva aktere u području razvoja da učinak servisiranja dugova na sposobnost financiranja u visokozaduženim zemljama evaluiraju u kontekstu ciljeva održivog razvoja koji se moraju realizirati do 2030. godine i koji moraju imati prednost pred pravima onih vjerovnika koji svjesno kreditiraju korumpirane vlade;

23. podržava preporuku UNCTAD-a da se osnuje afrički fond za stabilizaciju cijena sirovina kako bi se smanjila potreba za zaduživanjem kada padnu cijene sirovina;

24. poziva države članice i druge relevantne zemlje vjerovnike da osiguraju više sredstava za ulaganja u ciljeve održivog razvoja te da održe svoje dugogodišnje obećanje da će pružiti 0,7 % svog BND-a kao službenu razvojnu pomoć; poziva ih da, u slučajevima kada evaluacijski izvještaji pokažu da slabljenje javnih finansija dugoročno ugrožava ostvarivanje ciljeva održivog razvoja, pruže to financiranje u obliku bespovratnih sredstava, a ne zajmova; osim toga snažno potiče zemlje vjerovnice da uspostave inovativne i raznolike nove izvore finansijskih sredstava za postizanje ciljeva održivog razvoja, kao što su porez na transakcije u stranoj valuti i porez na finansijske transakcije, koji mogu pridonijeti održivosti duga svake od tih zemalja, osobito u vrijeme finansijske krize;

Utorak, 17. travnja 2018.

25. zabrinut je zbog revizije kriterija o izvješćivanju o službenoj razvojnoj pomoći koju je proveo Odbor za razvojnu pomoć (DAC) OECD-a, posebno u pogledu instrumenata privatnog sektora, jer prošireni kriteriji za izvješćivanje stvaraju poticaje za uporabu određenih modaliteta pomoći, ponajprije zajmova i jamstava; napominje da, iako su te rasprave još u tijeku, donatori već sada smiju privlačiti određene zajmove i jamstva kao službenu razvojnu pomoć iako skup pravila još nije dogovoren; naglašava potrebu za uvodenjem zaštitnih mehanizama u vezi s transparentnošću i zaduženošću;

26. ističe da bi se transparentnost trebala promicati kako bi se pojačala odgovornost uključenih dionika; naglašava važnost dijeljenja podataka i postupaka povezanih s restrukturiranjima državnog duga;

27. podržava provedbu načela za odgovorne politike u području dugova utvrđena na Konferenciji Ujedinjenih naroda o trgovini i razvoju, načela u kojima je posebno istaknuta solidarna odgovornost vjerovnika i dužnika (načela UNCTAD-a o odgovornom dodjeljivanju državnih zajmova i zaduživanju država) kao i neophodan parlamentarni nadzor u operacijama javnog financiranja, te poziva Europsku uniju da im pruži podršku; smatra da bi načela Konferencije Ujedinjenih naroda o trgovini i razvoju o odgovornom dodjeljivanju zajmova i zaduživanju trebalo pretvoriti u pravno obvezujuće i provedive instrumente;

28. smatra da su transparentnost i odgovornost ključne za podupiranje odgovornog dodjeljivanja državnih zajmova i zaduživanja država; u tu svrhu poziva države članice da se nadovežu na obveze preuzete u okviru Akcijskog plana iz Addis Abebe, kao i na operativne smjernice skupine G20 o održivom financiranju, kako bi zajmodavci preuzeli veću odgovornost za svoje zajmove, i to na temelju postojećih načela transparentnosti i odgovornosti koja vrijede u ekstraktivnim industrijama (Inicijativa za transparentnost ekstraktivnih industrija – EITI); također ih poziva da promiču javnu dostupnost podataka o državnom dugu, uključujući nepredviđene obveze, prikupljanjem tih podataka u centralizirani javni registar; poziva države članice da sustavno objavljaju informacije o svojim aktivnostima davanja zajmova zemljama u razvoju;

29. ističe potrebu da se postigne dogovor o međunarodnim obvezujućim pravilima za rješavanje odioznih i nezakonitih dugova; stoga smatra da bi restrukturiranje dugova trebalo biti popraćeno neovisnom revizijom duga kako bi se razlikovali nezakoniti i odiozni zajmovi od drugih zajmova; naglašava da bi nezakonite i odiozne zajmove trebalo poništiti;

30. izražava žaljenje zbog toga što su 2015. godine države članice Europske unije, na temelju zajedničkog stajališta Vijeća od 7. rujna 2015. (6), odbile odobriti Rezoluciju Opće skupštine UN-a 69/319 o temeljnim načelima postupanja pri restrukturiranju državnog duga koja je 10. rujna 2015. većinom glasova ipak usvojena na Općoj skupštini UN-a;

31. ističe važnost usklađenosti mjera poduzetih na razini MMF-a i u kontekstu UN-a te usklađivanja stajališta među državama članicama na najbolji mogući način;

32. naglašava potrebu rješavanja dužničke krize na pravedan, brz i održiv način uspostavom međunarodnog mehanizma restrukturiranja duga, koji bi se nadovezao na plan UNCTAD-a za restrukturiranje državnog duga i na ideju tzv. Stiglitzove komisije o uspostavi međunarodnog suda za restrukturiranje duga (IDRC);

33. poziva države članice EU-a da djeluju u skladu s mandatom usvojenim Rezolucijom Opće skupštine UN-a 69/319 od 10. rujna 2015. kako bi se:

- (a) uspostavili mehanizmi ranog upozoravanja na temelju izvješća o opsežnjem pogoršanju održivosti duga, što bi pomoglo da se u ranoj fazi utvrde rizici i slabosti u visokozaduženim zemljama;
- (b) uspostavio, u koordinaciji s MMF-om, multilateralni pravni okvir za pravilno i predvidivo restrukturiranje državnog duga kako on ne bi postao neodrživ i kako bi se poboljšala predvidivost za ulagače; pozvalo na pravednu zastupljenost zemalja u razvoju u tijelima koja donose odluke u međunarodnim finansijskim institucijama;
- (c) osigurala podrška EU-a zemljama u razvoju u njihovoј borbi protiv korupcije, kriminala, izbjegavanja plaćanja poreza i pranja novca;

34. poziva Komisiju i države članice EU-a da na međunarodnim forumima i u suradnji s privatnim sektorom rade na razvoju regulatornog okvira kojim će se osigurati potpuna transparentnost uvjeta koji uređuju davanje zajmova zemljama u razvoju i vlasništvo nad tim zajmovima, kao što je pakt o transparentnom pozajmljivanju o kojemu raspravljaju pojedine finansijske institucije;

(6) Doc. 11705/15.

Utorak, 17. travnja 2018.

35. žali zbog pritiska koji se vrši na države poput Tunisa kako bi ih se potaknulo da ne provode javne revizije porijekla i uvjeta svojeg duga; poziva EU da surađuje s drugim donatorima i međunarodnim institucijama kao što je MMF kako bi se zaštитilo i potaknuto korištenje prava država na provođenje revizija javnog duga;

36. snažno poziva na donošenje propisa koji bi se primjenjivao u slučajevima kada zaprijeti insolventnost, a prema kojemu bi sudovi vjerovniku mogli uskratiti pravo potraživati dug ako je država zajam uzela protivno zakonima donesenima u nacionalnom parlamentu te države;

37. poziva države članice EU-a da na poticaj Europske komisije i po predlošku postojećeg belgijskog zakona donesu uredbu o borbi protiv špekulativnog djelovanja „lešinarskih fondova”;

38. poziva institucionalne i privatne vjerovnike da prihvate moratorij na vraćanje duga u slučajevima prirodnih katastrofa ili akutnih humanitarnih kriza, uključujući povremeni dolazak golemog broja imigranata, kako bi se zaduženim državama omogućilo da za normalizaciju stanja upotrijebi sva dostupna sredstva;

39. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.
